

Program wychowawczo-profilaktyczny

Publicznej Szkoły Podstawowej nr4 w Ostrowcu Świętokrzyskim 2023/24

Podstawa prawna:

Podstawa prawna:

- Ustawa z 16 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 sierpnia 2020r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020, poz.1449)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 lipca 2023r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023, poz.1367)
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.

Zgodnie z powyższymi przepisami nasza szkoła w roku szkolnym 2023/2024 realizuje program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów
- treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

1. Wstęp

Program wychowawczo-profilaktyczny opracowany został na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka. Program uwzględnia podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/24.

2. Charakterystyka środowiska szkolnego

Nasza szkoła położona jest w centrum miasta, w środku osiedla mieszkaniowego. Skupia nie tylko dzieci z rejonu, ale również z ulic i miejscowości oddalonych, a w ostatnim czasie dzieci przybyłe z Ukrainy i innych państw. W środowisku postrzegana jest jako szkoła przyjazna, dla

wszystkich uczniów, w której dzieje się dużo dobrego dla dzieci. Duża grupa rodziców spoza rejonu szkoły jest zainteresowana edukacją swoich dzieci w naszej szkole. Dyrektor szkoły dba nie tylko o najwyższe standardy w nauczaniu, wychowaniu i bezpieczeństwie, ale również w wyposażeniu i wyglądzie szkoły. Mamy duże nowoczesne boisko dostępne dla uczniów, nauczycieli i rodziców. W najbliższej okolicy są licea ogólnokształcące, instytucje, sklepy, parki. Realizujemy programy profilaktyczne: Program Domowych Detektywów Jaś i Małgosia na Tropie, Fantastyczne Możliwości, Przyjaciele Zippiego, Spójrz Inaczej, Program Wzmacniania Rodziny, Program Edukacji Antytytoniowej. W szkole są oddziały dwujęzyczne. Część nauczyciele pracuje metodami nauczania kształtującego. W szkole działa szereg kół zainteresowań dla uczniów oraz prowadzone są zajęcia mające na celu pomoc uczniom w nauce.

3. Przyjęta sylwetka absolwenta:

- absolwent szkoły jest sprawczy – ma umiejętność wyznaczania realnych celów i ich osiągnięcia dzięki własnej aktywności, pozytywne nastawienie do życia i motywację do działania,
- jest człowiekiem umiejącym żyć godnie i poruszać się w otaczającym świecie
- jest przygotowany do podjęcia nauki na wyższym szczeblu edukacji
- czerpie radość z nauki
- przestrzega ogólnie przyjętych wartości moralnych
- potrafi samodzielnie podejmować decyzje i ponosić ich konsekwencje
- potrafi wyrażać i uzasadniać własne zdanie
- współpracuje z innymi
- jest ciekawy świata i wrażliwy na drugiego człowieka
- jest życzliwy i tolerancyjny, szanuje godność własną i drugiego człowieka
- rozumie wartość uczenia się i potrzebę własnego rozwoju
- dba o zdrowie psychiczne i fizyczne oraz o bezpieczeństwo własne i innych
- potrafi wykorzystać wiedzę w sytuacjach życiowych.

4. Wartości:

Program profilaktyczno-wychowawczy opiera się na wartościach wybranych przez społeczność szkolną. Wybrane wartości: dobro, otwartość, kreatywność, uczciwość, pewność siebie, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek do innych ludzi, kultura osobista, przedsiębiorczość, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowanie inicjatyw i pracy zespołowej, poszanowanie tradycji, poszanowanie innych kultur i tradycji.. Biorąc pod uwagę te wybory szkoła ukierunkowała proces wychowawczy na wartości, które wyznaczają cele

wychowania i kryteria jego oceny. Uczeń traktowany jest podmiotowo, a wybrane wartości skłaniają do podejmowania odpowiednich wyborów czy decyzji.

Misja szkoły:

Jesteśmy szkołą wzajemnego szacunku, akceptacji, zaufania, kreatywnego myślenia w zgodzie z naturą. Jesteśmy szkołą:

1. Wyposażając ucznia w procesie kształcenia w kompetencje umożliwiające radzenie sobie w dalszej ścieżce edukacyjnej
2. Kierującą rozwojem intelektualnym, fizycznym i moralnym ucznia, kształtującą jego osobowość, przygotowującą do świadomego i samodzielnego zdobywania wiedzy
3. Gwarantującą rzetelną wiedzę i umiejętności praktyczne
4. Rozwijającą indywidualne zdolności i zainteresowania uczniów
5. Oferującą szeroki zakres zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjnych
6. Zapewniającą pomoc uczniom napotykającym trudności w nauce
7. Gwarantującą różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej
8. Rozwijającą w uczniach poczucie wartości oraz wiary we własne możliwości
9. Dbającą o podmiotowe traktowanie ucznia
10. Przestrzegającą Praw Dziecka
11. Promującą uniwersalne wartości

Wizja szkoły:

Jesteśmy szkołą nowoczesną, bezpieczną i przyjazną. Pracujemy jako zespół, szanując i wspierając się nawzajem. Uczymy kreatywności, z jednoczesnym naciskiem na odpowiedzialność za własne decyzje. Jesteśmy otwarci na świat i zmiany w nim zachodzące, chętni do czerpania z jego dorobku naukowego i kulturowego. Nasza szkoła jest zakorzeniona w tradycji lokalnej i narodowej. Kształcimy swoich wychowanków w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie systemu wartości, dziedzictwa kulturowego i historycznego. Każdy uczeń w naszej szkole osiąga sukces na miarę swoich możliwości, uczy się żyć w środowisku i dla środowiska. Kształtujemy w uczniach wrażliwość na dobro, prawdę i piękno. Najwyższym dobrem jest dla nas uczeń.

5. Uczestnicy i realizatorzy programu wychowawczo-profilaktycznego:

Program skierowany jest do uczniów, rodziców i nauczycieli. Znaczenie w Programie ma środowisko lokalne. Program realizowany jest w szkole przez nauczycieli, specjalistów zatrudnionych w szkole i w instytucjach zewnętrznych wspierających szkołę (psychologów, pedagogów, pedagogów specjalnych, terapeutów, strażników miejskich, pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznej, lekarzy, specjalistów z zakresu żywienia, pracowników ośrodków pomocy społecznej, kuratorów, osoby pracujące w edukacji, przedstawicieli organów gminy i wizytatorów kuratorium).

6. Analiza dotychczasowych działań szkoły:

Ocena środowiska szkolnego na koniec roku szkolnego 2022/23 wyłoniła problemy, ale pokazała również mocne strony.

W grupie problemów znalazły się: spełnianie obowiązku szkolnego przez uczniów, ocenianie uczniów, słabe radzenie sobie uczniów z problemami i nastroje depresyjne, nadmierne korzystanie z telefonu i Internetu, palenie papierosów zwykłych i elektronicznych, niskie wyniki w nauce i drugoroczność, mała ilość zajęć dydaktyczno-wyrównawczych lub ich brak, bezpieczeństwo w szkole, liczna klasa siódma w bieżącym roku szkolnym 2023/24, uczniowie z opiniami i orzeczeniami w klasach, klasa z uczniami o niskich wynikach, niskiej frekwencji i z problemami, uczniowie zza granicy.

W grupie mocnych stron szkoły są: liczne zajęcia dodatkowe dla uczniów, zajęcia specjalistyczne dla uczniów, wzrost liczby specjalistów w szkole, oddział przedszkolny, oddziały dwujęzyczne, nauczanie kształtujące, posiłek w szkole, program zdrowego żywienia i szkoła promująca zdrowie, dwie świetlice szkolne i wydłużone godziny dostępności świetlicy szkolnej, bezpieczeństwo w szkole, promowanie szkoły w środowisku i wzmacnianie jej wizerunku, udział uczniów i rodziców w programach profilaktycznych, doskonalenie zawodowe kadry pedagogicznej.

7. Czynniki ryzyka i czynniki chroniące.

Czynniki ryzyka:

- Grupa uczniów z Ukrainy i innych krajów, mająca trudności w komunikowaniu się w języku polskim
- Niskie wyniki w nauce i drugoroczność
- Struktura rodziny – grupa rodzin niepełnych i zrekonstruowanych
- Sytuacja materialna rodzin

- Palenie papierosów w domu w obecności dziecka
- Problem alkoholowy małej grupy rodziców
- Przekonania rodziców, że inne osoby skuteczniej niż oni wpłyną na zachowanie dzieci, aby nie sięgały po używki
- Zbyt mało uważności poświęconej dzieciom
- Stała obecność telefonu komórkowego w życiu dziecka

Czynniki chroniące:

- Rodzina
- Akceptacja społeczna
- Zajęcia dodatkowe
- Atrakcyjność szkoły
- Dostępność specjalistów (pedagoga specjalnego, pedagoga szkolnego, psychologa, logopedy, terapeuty pedagogicznego i innych)
- Wykształcenie rodziców
- Świadomość znacznej grupy rodziców, że z dziećmi trzeba dużo rozmawiać
- Dobre postrzeganie szkoły w środowisku
- Szkoła rozwijająca się (dwujęzyczność, nauczanie kształtujące, doskonalenie zawodowe kadry pedagogicznej)

8. Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki.

Wychowanie dzieci jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności uwzględnia wolę rodziców i państwa. Rolą rodziców, szkoły i państwa jest wspieranie ucznia w rozwoju. Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Uzupełnieniem wychowania jest działalność profilaktyczna, którą należy rozumieć również, jako interwencję wzmacniającą i korygującą. Celem wychowania realizowanego w naszej szkole jest uczeń dojrzały na miarę fazy rozwojowej, w której się znajduje. Dojrzałość osiąga się w czterech sferach: fizycznej, psychicznej (w tym m.in. emocjonalnej i intelektualnej), społecznej oraz duchowej. W naszym szkolnym środowisku systematycznie prowadzona jest edukacja prozdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia oraz działalność zapobiegawcza i informacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień uczniów, rodziców i nauczycieli. Treści i formy zajęć wychowawczo-profilaktycznych dostosowane są do wieku i potrzeb dzieci, ale także do indywidualnych możliwości psychofizycznych i percepcyjnych uczniów. Nasza szkoła wspiera uczniów zagrożonych uzależnieniami i demoralizacją, rozwija ich poczucie własnej wartości oraz motywuje do podejmowania różnych form aktywności pozaszkolnej, zaspokajających ich potrzeby i rozwijających zainteresowania.

Nauczyciele są przygotowani do realizacji zadań w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów uczniów oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach trudnych, problemowych. W szkole obowiązują procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych mających miejsce na terenie szkoły. Szkoła współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych i interwencyjnych, a także współdziała z różnymi instytucjami wspierającymi działalność szkół w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży. Bazując na wynikach diagnozy, przyjęliśmy w szkole dwie główne strategie: edukacyjną, której celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych: nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom otoczenia oraz strategię alternatywy, której celem jest pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb, tj. podniesienie samooceny, odejście od nudy np. do świetlicy podwórkowej, drużyny harcerskiej, koła zainteresowań. W codziennej pracy z dziećmi posługujemy się również strategiami: informacyjną i interwencyjną. Za realizację strategii profilaktyczno-wychowawczej szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Publicznej Szkoły Podstawowej nr4 w Ostrowcu Świętokrzyskim, a koordynatorem działań jest dyrektor szkoły.

9. Treści wychowawczo-profilaktyczne.

Program obejmuje treści i działania wychowawcze skierowane do uczniów oraz treści i działania profilaktyczne dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w naszej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Program jest spójny podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej oraz ze szkolnym zestawem programów nauczania.

Treści wychowawczo-profilaktyczne koncentrują się na integrowaniu uczniów, szczególnie z dziećmi przybyłych z innych krajów, wspieraniu rodziców w roli wychowawczej, rozwijaniu potencjału dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem ich pozytywnych i mocnych stron. Wychowawcy kształtują uczniów twórczych, kreatywnych i zdolnych do sterowania własnym kształceniem w szkole i poza nią. Wychowawcy pomagają dzieciom rozwinąć zdolności umożliwiające rozumienie przez nich otaczającego ich świata na poprzez samorefleksję dotyczącą własnych zachowań i rozwinięcia umiejętności komunikacyjnych. Nauczyciele budują relacje oparte na zaufaniu i rozmowie, poprzez którą uczą nawiązywania serdecznego kontaktu, szacunku i tolerancji. Program uwzględnia kształtowanie kompetencji międzykulturowych, szczególnie istotnych w naszym obecnym życiu. Wychowawcy uczą dzieci samodzielności, twórczego myślenia i działania, skutecznego komunikowania się, współdziałania w zespole, motywacji do poszukiwania rozwiązań, dzielenia się doświadczeniami, wyszukiwania informacji, porządkowania ich i rozwiązywania problemów. Program podejmuje istotę kształtowania rozwoju osobowego i społecznego dzieci, zdrowia fizycznego i psychicznego oraz rozwój wytrwałości w realizacji swoich celów. Treści niniejszego programu ukierunkowane są na wspieranie czynników chroniących i tym samym wzmacniają odporność uczniów na działanie czynników ryzyka.

10. Cele ogólne i szczegółowe.

Cele ogólne:

- Wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu – budowanie odporności i konstruktywnej zaradności.
- Ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia.
- Inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe:

- Wspomaganie wychowawczej roli rodziny.
- Tworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w szkole i jej otoczeniu.
- Kształtowanie u uczniów postaw ku wartościom, warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie
- Rozwój kompetencji osobistych i społecznych uczniów ukierunkowany na: kreatywność, samoświadomość, otwartość.

11. Plan i harmonogram działań.

L.p.	Obszary	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
1	Zdrowie – edukacja zdrowotna.	Dostarczanie wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń.	Miniwykłady, projekty, warsztaty dla uczniów. Wykład z pokazem dla rodziców. Doskonalenie zawodowe nauczycieli.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pielęgniarka.	
		Kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych.	Informacja dla uczniów i rodziców. Dawanie przykładu. Konkursy, projekty, miniwykłady.	Wychowawcy, nauczyciele.	
		Kształtowanie umiejętności	Miniwykład, warsztaty dla uczniów.	Psycholog,	

		intrapsychicznych (dojrzewanie i kontrolowanie m. in. emocji, motywacji, procesów poznawczych, wolicjonalnych czy samooceny).	Wykład dla rodziców.	pedagog szkolny, pedagog specjalny, wychowawcy, nauczyciele.	
2	Relacje – kształtowanie postaw społecznych.	Kształtowanie umiejętności interpersonalnych.	Zajęcia warsztatowe dla uczniów. Bieżąca praca z uczniami.	Psycholog, pedagog, wychowawcy, nauczyciele.	
		Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów. Rozwijanie więzi z grupą społeczną.	Zajęcia grupowe i indywidualne.	Wychowawcy, nauczyciele.	
3.	Kultura – wartości, normy, wzory zachowań.	Uczenie odpowiedzialności.	Codzienna praca z uczniami, zajęcia grupowe dla uczniów, dawanie przykładu, wzmacnianie pochwałą zachowań pożądaných.	Wszyscy pracownicy szkoły.	
		Rozwijanie środowiska szkolnego i rodzinnego.	Rajdy, świąteczne spotkania, wycieczki, imprezy, dbanie o dobre relacje.	Wychowawcy, nauczyciele.	
		Kształtowanie w środowisku szkolnym norm i reguł sprzyjających zdrowemu życiu i rozwojowi oraz eliminujących możliwość wystąpienia działań dysfunkcyjnych.	Stwarzanie uczniowi możliwości doświadczania zrozumienia i akceptacji ze strony wychowawcy i innych nauczycieli	Wychowawcy, nauczyciele.	
4.	Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań	Dostarczanie uczniom wiedzy na temat zdrowego stylu życia i umiejętności radzenia sobie w	Realizacja programów profilaktycznych, miniwykład, zajęcia warsztatowe.	Pedagog, psycholog, wychowawcy.	

	ryzykownych (problemowych).	sytuacjach trudnych dla ucznia.			
		Wczesne rozpoznawanie zagrożeń, diagnozowanie dysfunkcji oraz budowanie sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka.	Obserwacja ucznia, analiza ocen, uwag, sytuacji dziecka. Organizacja pomocy. Wykład dla rodziców, wsparcie rodziców. Doskonalenie zawodowe nauczycieli. Współpraca nauczycieli ze specjalistami.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog.	

11. Założenia ewaluacyjne.

Ocena skuteczności wewnętrzzszkolna programu wychowawczo-profilaktycznego (ewaluacja celów, wyników i procesu) zostanie przeprowadzona do połowy września 2024r. i pozwoli ocenić działania szkoły po jednym roku pracy. Ocena działań szkoły nastąpi na podstawie odpowiedzi na pytania:

- ✓ Czy osiągnięto zamierzone cele?
- ✓ Jakie są efekty zrealizowanych działań?
- ✓ Czy sposób realizacji sprzyjał skuteczności?

Uzyskane wyniki badań ewaluacyjnych wykorzystane zostaną do doskonalenia jakości działań szkolnych oraz modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły do potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli.

12. Uchwalenie programu

W dniu 29 września 2023r. Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną uchwaliła szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.